

Esmorzar d'Acció 21

El consum col·laboratiu com a lab de sostenibilitat

Informe de la sessió

**30 de maig de 2014
Programa Acció 21**

Sumari

1. Programa de la sessió.....	2
2. Resum de la sessió.....	2
3. Annexos.....	6
3.1 Presentacions dels ponents.....	6
3.2 Relació de les organitzacions participants.....	6
3.3 Valoracions de la sessió.....	6
3.4 Recull d'iniciatives de consum col·laboratiu.....	9

---

1. Programa de la sessió

La jornada, amb el títol ***El consum col·laboratiu com a lab de sostenibilitat***, es va desenvolupar el divendres 30 de maig a la seu d'[ECOS Grup Cooperatiu](#), amb el següent programa:

- Benvinguda i ronda de presentacions dels assistents. Patricia Rovira, coordinadora de la Secretaria de l'Agenda 21.
- Intervencions:
  - L'economia col·laborativa com a eina pels objectius de l'Agenda 21. Albert Cañiguera ([Quishare](#))
  - ECOS Grup Cooperatiu. Guernica Facundo ([ECOS Grup Cooperatiu](#))
  - Lend me app! Les noves tecnologies com a eines del consum col·laboratiu. Andreu Camprubí ([El Risell](#))
- Torn obert de paraula i debat.
- Visita (opcional) al FabCafe de l'espai [Makers of Barcelona](#) (MOB).

2. Resum de la sessió

Assisteixen a la sessió un total de 23 representants d'empreses, cooperatives, entitats sense ànim de lucre, universitats i institucions, amb un interès comú en el consum col·laboratiu i l'economia compartida.

A la presentació de la jornada s'esmenta la relació d'aquests temes amb el [Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat](#). En l'objectiu 5 del document, es recullen en diferents línies d'acció els conceptes de desmaterialitzar el consum pensant en clau d'usuari en lloc de propietari, impulsar una educació del consum responsable i col·laboratiu, enfortir la contractació i compra responsable, promoure xarxes d'intercanvi i suprimir el malbaratament alimentari.

A la primera part de la sessió, els tres ponents exposen les seves experiències i presenten elements per al debat. Les presentacions estan disponibles al web de l'Agenda 21 ([vegeu l'annex 1 a la pàgina 6 d'aquest document](#)).

Després de les intervencions dels ponents comença el torn de paraula entre els assistents. Seguidament es presenta un resum de les intervencions i idees més significatives.

El debat s'enceta amb el tema de la **confiança en l'intercanvi** de béns i serveis. En alguns casos, com ara el *couchsurfing*, la confiança es basa en els comentaris que fan els usuaris de la plataforma més que no pas per un sistema de pagament, encara que no hi hagi cap seguretat al darrera. En aquest sentit, si es donessin transgressions es gestionarien internament dins la xarxa.

Es planteja el fet d'autenticar-se com a usuari especialment digne de confiança i pagar un import, com una bona manera de generar un model de negoci i una forma de rendibilitzar els béns.

La plataforma <https://peerby.com/> és un exemple d'èxit quant a funcionament, ja que es dona importància a les peticions de necessitat (no hi ha un catàleg), que obtenen resposta en el 90% dels casos en 30 minuts. Es proposa una **assegurança opcional** per a la transacció, associada a una comissió.

En general, en els casos en què es dona una transacció entre persones i no hi ha una empresa al darrera, oferir una assegurança opcional és l'opció que ha funcionat millor al món per donar "seguretat" o confiança en el model.

Un altre element de debat que sorgeix arrel de la confiança és que en el consum col·laboratiu la qüestió clau és posar gent en contacte i fer un **ús més eficient dels recursos**. Aquest model, quan pren una certa escala, pot arribar a pervertir els valors col·laboratius, però si el que estem buscant és un **canvi social i cultural** més fort, probablement s'haurà de trobar un equilibri entre les petites iniciatives (transformadores i conscients) i els "grans monstres".

Una altra reflexió semàntica és si seria més adequat dir-li **consum compartit o col·lectiu** en comptes de consum col·laboratiu. El fet de pertànyer a una cooperativa de consum sí que realment té un vessant de col·laboració i d'un projecte comú.

Es defensa que el consum col·laboratiu d'àmbit local genera **confiança, proximitat i coneixement**. Les eines informàtiques donen un gran potencial, però no s'ha de perdre el fet de valorar el contacte físic dels intercanvis.

A nivell logístic, es proposa plantejar solucions si volem trobar en el consum col·laboratiu uns valors que no siguin tan sols econòmics. Es destaca la importància de tenir en compte la **joventut, les escoles**, perquè el concepte que tenen del consum és comprar, usar poc i llençar i si s'espantilla comprar-ne un altre, i aquest concepte està reforçat pels mercats. Potser les empreses que **innoven** constantment per a que gastem constantment es replantejaran aquest sistema de consum.

Es recorda allò que diu la Cooperativa Integral sobre els 3 cercles de confiança; el 1r cercle és el dels intercanvis de proximitat, sense diners, el 2n cercle és on intervenen les monedes socials i el 3r és on es dona una transacció econòmica.

Torna a sorgir la reflexió sobre la confiança. No es tracta tant de confiar en que l'objecte prestat sigui retornat en bon estat, sinó en **com gestionar el conflicte** en cas que hi hagi un desperfecte. Amb la confiança s'han de gestionar sentiments i emocions i moltes altres coses que, segurament, no estem disposats a fer a nivell tan ampli. Les iniciatives que han triomfat i s'han fet grans tenen la particularitat de que la gestió del conflicte la fa l'empresa que hi ha al darrera, no l'usuari directament.

Un altre tema és el de l'economia circular, per exemple un projecte de Google i Motorola. Ja no es tracta d'una empresa el benefici de la qual és purament la venda, sinó una comunitat on treballen amb codi obert, **compartint coneixement**, i ho fan de manera modular i escalable, dissenyant aparells que puguin ser reparats. Això ja està passant i ara cal que més empreses s'apuntin.

S'introdueixen dos temes: un és que en l'àmbit dels serveis energètics, en molts casos la primera auditoria tothom espera que sigui gratuïta. L'altre tema és el de col·laboració en la feina, compartir a la feina. Existeix un portal per tal d'identificar persones per a desenvolupar una determinada feina o integrar persones que estan a l'atur en l'àmbit energètic, un portal amb l'objectiu de crear **feina col·laborativa**.

Es fa la reflexió sobre el creixement de l'economia alternativa en l'actual context de crisi. Les cooperatives de consum, les xarxes d'intercanvi i els horts urbans, han crescut moltíssim en el moment que persones han fet una reflexió profunda i persones que parteixen de la necessitat pura i dura, s'han unit.

Es planteja la pregunta de com ser capaços de **crear models** que integrin tot aquest sector que es mou per necessitat. Per exemple, el poble de Marinaleda.

Es comenta que estem a una societat en què necessitem guanyar diners. Als espais de coworking sorgeixen relacions **d'intercanvi de coneixement**. Però hi ha vergonya social a dir que necessitem diners.

Es llança una reflexió per definir on és la línia entre **l'economia alternativa i l'economia submergida**. Hi ha persones que realment viuen de l'Airbnb i no treballen pel consum col·laboratiu sinó per guanyar-se la vida, i això és el que fa generar molts dubtes.

En aquest sentit, es comenta que en el consum col·laboratiu hi ha d'haver una **simetria**, no hi pot haver proveïdors purs i consumidors purs, perquè aleshores no hi hauria mercat. L'economia en el mercat en global és col·laborativa, que no significa sostenible. La falta de simetria, el fet de si jo només proveeixo i no tinc beneficis, o a la inversa, si només tinc beneficis, deixa de ser col·laboratiu.

Es planteja la pregunta de si s'està creant, a Barcelona, algun tipus de consell o grup de treball per posar les bases d'on està aquesta frontera, delimitar-la. Cal saber on es posa aquesta línia perquè si algú està vivint d'una activitat ha de pagar uns impostos i això fa que el seu servei sigui menys competitiu, perquè ha d'afegir aquests sobrecostos. Es respon que cal entendre l'ús i l'abús d'aquestes plataformes i quins límits s'han de posar. Una altra qüestió és la de com es poden generar, de manera legal, uns ingressos i sota quins límits. A Amsterdam hi ha hagut un acord per regular l'Airbnb de manera que els allotjaments no es poden oferir més de 40 dies l'any.

Ouishare explica la proposta de la creació d'una [Taula de l'Economia Col·laborativa de Barcelona](#), que hauria de servir per regular les formes de consum que van sorgint, i obrir-la a debat públic. Per això, es necessiten dades, estudis independents d'impacte a nivell social, econòmic, ambiental, etc. Llancen la petició de fer un recull: no tenim prou dades per seguir el debat. Sorgeix la reflexió que si en algun moment es crea un grup de treball o hi ha una taula municipal, seria de baix perfil si se centrés només en temes de regulació. No s'ha de perdre la perspectiva de perquè ho impulsem, més enllà de les línies de negoci.

Es comenta que el veritable interès és com aconseguir un **entorn col·laboratiu dins d'un entorn de confiança**. La confiança és clau perquè aquest entorn funcioni, i no està en un ambient de compra. En un context d'una gran empresa, per exemple, entre treballadors i famílies que hi ha al darrera, es pot generar un col·lectiu enorme de confiança en què es poden incidir amb polítiques socials.

Des de la Secretaria de l'Agenda 21 es recorda que un dels serveis de la secretaria és facilitar els contactes entre els membres de la xarxa i cercar col·laboradors o col·laboracions en aquest sentit, atenent a les necessitats d'uns i coneixent les potencialitats d'altres entitats signants. Es convida a considerar la **xarxa de signants com a xarxa de confiança** per a consum col·laboratiu.

Donat l'interès que es mostra en trobar un espai per seguir el debat, s'ofereix des de la Secretaria donar suport a la proposta de Taula de l'Economia Col·laborativa de Ouishare i fer-ne difusió per tal de crear aquesta continuïtat en la reflexió del consum col·laboratiu i l'economia compartida.

La sessió finalitza a les 11.30 h amb l'opció de continuar fent una visita a l'espai FabCafe del [MOB – Makers Of Barcelona](#). Un grup de participants visiten l'espai del MOB i del FabCafè, on la Cecília Tham, fundadora y mastermind de MOB, explica la iniciativa: com es va crear i quines condicions d'ús té l'espai de coworking, quina tipologia d'emprenedors i empreses coexisteixen i quins projectes estan sorgint des de l'inici del seu funcionament. La visita finalitza a les 12.30 h.

3. Annexos

3.1 Presentacions dels ponents

Les presentacions de la sessió estan disponibles a través dels següents enllaços:

- [L'economia col·laborativa com a eina pels objectius de l'Agenda 21](#). Albert Cañigüeral (Ouishare)
- [ECOS Grup Cooperatiu](#). Guernica Facundo (ECOS Grup Cooperatiu)
- [Lend me app! Les noves tecnologies com a eines de consum col·laboratiu](#). Andreu Camprubí (Cooperativa El Risell)

3.2 Relació de les organitzacions participants

Associació Ecoconcern-Innovació Social / Observatori Climàtic

ATNS

Barcelona Serveis Municipals SA - B:SM

Club Lleuresport

Consorti del Parc Natural de la Serra de Collserola

EDAS espai d'anàlisi social

ENVILAB - Laboratori de desenvolupament Ambiental

GEENI - Gestor Energètic Integral

Gremi d'Hotels de Barcelona – GHB

Grinti

Gurmet.cat

Hospital Plató Fundació Privada

Lavola Serveis per a la Sostenibilitat

Pensant Moviment Urbà, associació cultural

Serveis Energètics Bàsics Autònoms – SEBA

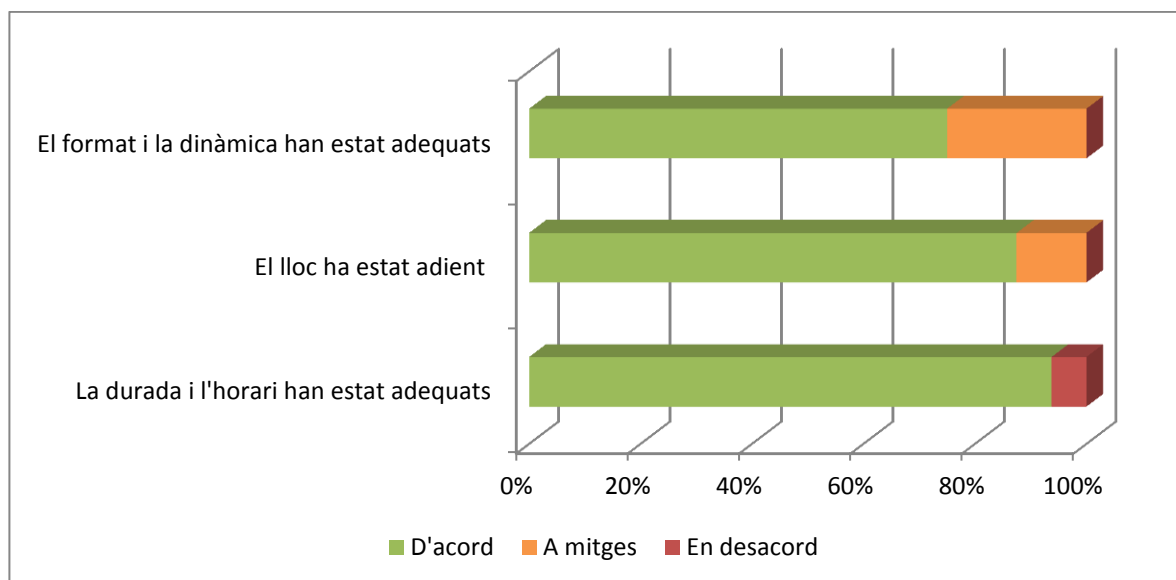
Transports Metropolitans de Barcelona – TMB

Universitat Politècnica de Catalunya – UPC

Universitat Ramon Llull - URL

3.3 Valoracions de la sessió

Un cop finalitzada la sessió es va enviar un qüestionari d'avaluació en línia que van respondre 16 dels 23 assistents. D'aquest 70% de resposta s'han obtingut els resultats que s'exposen a continuació.

Comentaris

- Les sessions compleixen el seu propòsit, píndoles de coneixement. Tot i que sempre ens quedem amb ganes de més, crec que el temps és adequat i compatible per poder tornar a la feina.
- Molt adequat fer-ho en un espai on ja s'hi treballa amb l'esperit del tema.
- Han sigut unes exposicions molt vàlides i molt entenedores i el lloc on s'ha fet molt adient.
- Durante la discusión una pequeña reagrupación de las sillas en círculo hubiera sido interesante.
- Ha faltat temps per realment comentar les exposicions i els punts de vista. A més era un ambient i assistents adequats per un networking.
- S'ha aprofitat molt bé el temps.

Valoració mitjana de les presentacions (sobre 10):

L'economia col·laborativa com a eina pels objectius de l'Agenda 21. Albert Cañigueral (Ouishare)	9
ECOS Grup Cooperatiu. Guernica Facundo (ECOS Grup Cooperatiu)	7,4
Lend me app! Les noves tecnologies com a eines de consum col·laboratiu. Andreu Camprubí (Cooperativa El Risell)	8

Comentaris

- Totes molt interessants com a introductòries del tema i ben plantejades per part dels ponents.

- Tal i com ja s'ha dit cal que l'Andreu Camprubí intenti trobar algú per tirar endavant el que li fa falta.
- Molt bé totes les exposicions, però crec que l'Albert va un pas endavant de tots. Si l'Ajuntament volgués donar suport a moltes iniciatives, jo demanaria que l'Albert les lideri o coordini per agrair la seva expertesa.

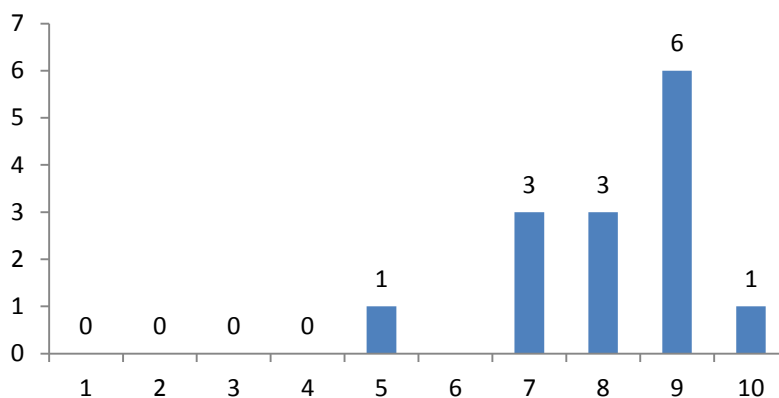
Valoració de la visita a Makers Of Barcelona:

La visita ha rebut una valoració mitjana de 8,3 sobre 10.

Comentaris

- Interessant, veure en directe una impressora 3D. També conèixer aquesta iniciativa privada. Va ser poca estona i em costa fer-me la idea de que ofereixen, com funcionen...
- Només curios, però hi haurien molts casos igual de curiosos. No està malament.

Valoració global de l'activitat:

Valoració mitjana: 8,1

Aspectes destacats positivament pels participants

- El contacte directe amb els ponents i la facilitat de tothom de compartir/millorar/col·laborar.
- La participació dels ponents i participants. La diversitat.
- La visió oberta i el plantejament del més ampli al més concret
- L'exposició d'Albert Cañigueral.
- Transparència, debat, ritme, visió global.
- El ventall d'exemples i casos exposats.
- La diversitat d'entitats que s'han reunit, per aquest fi.

Aspectes destacats negativament pels participants

- Tot i que per mi l'esmorzar és secundari i no és l'objectiu de la sessió, la sala no prestava molt a fer-ho durant la sessió. Potser un format més de taula acompanyaria més o simplement fer-ho després de les ponències.
- Més debat i una dinàmica final per recollir propostes i si es valora que cal continuar el debat.
- Només més temps per concretar accions, i potser més suport informatiu de les fitxes abans de la sessió o durant aquesta per tal d'encaminar les sinergies durant la sessió. Però en general cap greu.
- La sessió ha estat massa curta.

Altres observacions

- Endavant amb la idea de mirar de crear un grup de treball!
- Cal seguir amb aquestes trobades.
- He trobat a faltar dinàmiques per entrar en relació entre nosaltres. Si parlem de xarxes cal fomentar dinàmiques on trenquem el format Ponent vs Públic. Però a banda d'això, moltes felicitats!
- Només caldria donar seguiment amb la mateixa gent que hem participat, per tal de concretar actuacions. La meva proposta és que els participants assenyalin en quines fitxes tenen interès, siguin de les ja proposades o noves a proposar un cop vist millor el tema. Que tothom sol·licités ampliar informació o concretar una cita segons el grau d'interès, i que en resposta a elles es convoqui un espai d'entrevistes cara a cara entre les propostes acceptades per ambdues parts, o les que no al menys s'ampliï la informació via mail.

3.4 Recull d'iniciatives de consum col·laboratiu

S'ha elaborat un recull amb les iniciatives sobre consum col·laboratiu que les entitats estan duent a terme i han fet arribar a la Secretaria de l'Agenda 21 per compartir-les amb els signants de la xarxa. Podeu consultar-les a aquest enllaç:

http://sostenibilitatbcn.cat/attachments/article/1248/Fitxes_Economia_Compartida.pdf